

[Justitsministeren.]

medvirker til, at den kommende forhandling i udvalget bliver præget af mere loyalitet, end tilfældet hidtil har været.

Jeg skal tillade mig på den højtærede socialministers og egne vegne at foreslå, at lovforslagenes behandling standses, og at de henvises til fornyet udvalgsbehandling.

Formanden: Der er nu stillet forslag om, at forhandlingen standses, og at lovforslagene henvises til fornyet udvalgsbehandling.

Der vil være at foretage afstemning om dette forslag.

Forslaget om forhandlingens standsning og om, at lovforslagene henvises til fornyet udvalgsbehandling,

vedtoges med 147 stemmer mod 7.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om fritagelse for ejendomsskyld til staten af visse ejendomme.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4750).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 153 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om midlertidigt løntillæg m. v. til statens tjenestemænd m. fl.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4751).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 151 stemmer mod 1.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1955 til 31. marts 1956.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4710).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Udvalgets ordfører (Thestrup): På finansudvalgets vegne skal jeg indstille, at forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1955 til 31. marts 1956 vedtages uden ændring i den skikkelse, det har fået ved anden behandling.

Efter indregningen af ændringsforslagene i lovforslaget kan der opstilles følgende oversigt over driftsregnskabet for det pågældende finansår: indtægterne er efter finansloven ca. 4 675 mill. kr., efter forslaget til tillægsbevillingslov ca. 15,8 mill. kr. og efter ændringsforslagene ca. 15 mill. kr. — eller ialt ca. 4 706 mill. kr. Udgifterne er efter finansloven ca. 4 045 mill. kr., efter forslaget til tillægsbevillingslov ca. 88 mill. kr. og efter ændringsforslagene ca. 67,7 mill. kr. — eller ialt 4 201 mill. kr. Der fremkommer således et overskud på ca. 505 mill. kr. eller, nøjagtigt, på 505 537 311 kr.

Finansministeren (Kampmann): Uden at lægge op til en større økonomisk drøftelse finder jeg det rimeligt her ved tredie behandlingen af tillægsbevillingslovforslaget kort at sammenfatte den statsfinansielle situation og den samfundsøkonomiske baggrund.

Efter tillægsbevillingslovens vedtagelse bliver det samlede resultat for det finansår, der sluttede den 31. marts 1956, et overskud

[Finansministeren.]

på drifts- og anlægsbudgettet på godt 500 mill. kr., medens der for indeværende finansår er budgetteret et reelt overskud på ca. 350 mill. kr.

Medens tallet for det sidste finansår svarer ret nøje til det overslag, der blev foretaget i begyndelsen af marts måned, og som blev offentliggjort i den økonomiske årsoversigt, er udsigterne for indeværende år allerede nu forringet med over 100 mill. kr. sammenlignet med det skøn, vi dengang regnede med. Denne forringelse er navnlig en følge af, at en række udgiftsbevillinger er sat op — først og fremmest lønudgifterne — og samtidig er der sket en mindre nedsættelse af formueskatten, medens indtægterne kun er forøget med provenuet af tekstiltolden.

Jeg har tidligere sagt og vil gerne gentage, at jeg nærer de største betænkeligheder ved den svækkelse af statsfinanserne, som således har fundet sted som følge af love og bevillinger, vi har vedtaget her i tinget i løbet af de sidste to måneder. Til nærmere begrundelse heraf skal jeg fremsætte nogle bemærkninger vedrørende den samlede økonomiske situation, idet den endelige vurdering af statsfinanserne i sidste instans må ske i lyset af den almindelige økonomiske udvikling her i landet.

En bedømmelse af tendenserne i den økonomiske udvikling er overordentlig vanskelig netop i øjeblikket, fordi stillingen endnu på mange punkter er præget af de ekstraordinære forhold, som har spillet ind de sidste måneder. Jeg tænker her dels på den strenge frostperiode i vinter, som lagde en dæmper på bygge- og anlægsvirksomheden og dermed også på omsætningen i erhvervene som helhed, dels på overenskomstsituationen og de deraf følgende standsninger i produktion og handel. De tal, vi har i dag for beskæftigelse og produktion, for udenrigshandel og valutabalace, er alle i større eller mindre grad præget af disse ekstraordinære forhold, og først når tingene igen er kommet i normal gænge,

kan vi med større sikkerhed skønne, om udviklingstendensen har ændret sig på afgørende måde i forhold til den vurdering, der var lagt til grund for den økonomiske årsoversigt. Dette må jo være afgørende for, om vi kan nøjes med et overskud på 350 mill. kr. for indeværende finansår.

Det mest iøjnefaldende træk i vor økonomi i øjeblikket er den nedgang, der er sket i nationalbankens valutabeholdning siden 1. april på ialt 125 mill. kr. Et så betydeligt træk på så kort tid vil altid give anledning til nøjere overvejelse over, hvad der ligger bag. Er det noget rent forbigående, eller er der tale om en mere varig vending, der kræver en ændring af den økonomiske politik?

Der kan vel ikke være tvivl om, at en del af dette valutatab er et eengangs-fænomen, som kan føres tilbage til arbejds-konflikterne. Disse medførte både indtægts-tab for skibsfarten og en række store eksportvirksomheder indenfor industrien, og de medførte forsinkelser i landbrugseksporten og merudgifter i fremmed valuta til varernes transport ad store omveje. Herudover har muligvis usikkerheden i forbindelse med hele overenskomstsituationen medført betalingsmæssige forskydninger i ugunstig retning. Om det valutabeløb, der på denne måde er gået tabt, ligger i nærheden af 50 mill. kr. eller nærmere de 100 mill. kr., skal jeg ikke kunne sige, men det er antagelig kun en del af nedgangen i nationalbankens valutabeholdning, der kan forklares på denne måde. Det bør dog ved bedømmelsen tages i betragtning, at en del af dette tab formentlig indvindes igen ved mindre import og måske også lidt større eksport.

En anden medvirkende årsag til den forringede valutastilling er, at udviklingen i øjeblikket synes at gå vor landbrugseksport imod i højere grad, end vi havde grund til at regne med for nogle måneder siden. Flæskeproduktionen har som ventet ligget lavere end i samme periode i fjor, og det er navnlig for smørekseporten, at udvik-

[Finansministeren.]

lingen har formet sig på en meget ugunstig måde. Vi har for smørret i løbet af få måneder haft et prisfald i England på henved 3 kr. pr. kg. Selvom vel ingen havde turdet håbe på, at den meget høje smørpris, vi havde ved årets begyndelse, kunne holde sig, er prisfaldet dog større, end man har regnet med. Baggrunden må vel siges at være et sammentræf af uheldige omstændigheder, hvoriblandt kan nævnes de amerikanske salg af smør fra overskudslagrene. Som helhed må udsigterne for landbrugseksporten dog nok bedømmes noget mørkere i dag end for nogle måneder siden, og det er vel ikke sandsynligt, at der kan skaffes fuld dækning herfor ved øget indtjening hos skibsfarten eller eksportindustrien eller ved mindre import.

Der synes ganske vist ikke at være grundlag for at tro, at industrieksportens vilkår skulle være væsentlig forringet som følge af de seneste måneders udvikling, men udsigterne er vel heller ikke forbedret. Navnlig to forhold har her betydning:

For det første den økonomiske udvikling i udlandet og specielt de forskellige forholdsregler af finans- eller pengepolitisk art, som der er truffet for at bremse aktiviteten. De konjunkturrapporter, der foreligger i dag, tyder imidlertid ikke på nogen afgørende ændring i konjunkturterne. Fremgangen i den amerikanske økonomi er sagtnet noget, og udviklingen vil nok blive noget roligere i resten af indeværende år, men nogen fare for et tilbageslag synes ikke at foreligge.

I England begynder det sidste års restriktive forholdsregler nu at virke, og dette kan jo nok få betydning for landbrugseksportens vilkår. Dette er jo imidlertid ikke noget nyt, for såvidt som vi allerede i marts var klar over, at en sådan udvikling var undervejs. Og iøvrigt tyder oplysningerne fra andre lande på en fast konjunktur med fortsat aktivitetsfremgang. Hertil kommer, at der i alle lande synes at foregå en ret betydelig stigning i lønningerne, hvilket er af væsentlig interesse for vurderingen af vor hjemlige lønudvikling. Dette er det andet af de forhold, der kunne påvirke vor handelsbalance.

Alt i alt må man regne med, at vi her

i landet i indeværende år får en lønstigning på mindst 5 pct., hvoraf de 3 pct. er en følge af overenskomstrevisionerne og resten fremkommer ved dyrtidsregulering. Såfremt andre landes lønninger var uændrede, ville der således være sket en meget alvorlig forringelse af vor konkurrencemæssige stilling. Men som jeg lige nævnte, er der lønstigninger i gang også i andre lande — og, såvidt man kan dømme, af mindst samme omfang. I Sverige har man således i 1955 haft en lønstigning på ca. 10 pct. og regner med en yderligere opgang i år på 6—7 pct. I Tyskland er der en tilsvarende kraftig løninflation i gang. I Holland, hvor det i en årrække lykkedes at holde igen på lønnen, har der i de senere år været en ret kraftig reaktion herpå. I England er lønsatserne steget med 8 pct. siden marts 1955. Og endelig: i Norge befinder man sig endnu midt i overenskomstforhandlingerne, og det er for tidligt at udtale, hvor stor lønfremgangen bliver; men at der bliver en revision opad, er i hvert fald givet. Set fra et konkurrencesynspunkt må det således konstateres, at der næppe som følge af overenskomstfornyelserne er sket noget, som på afgørende vis har forringet vilkårene for industrieksporten.

Foruden en forhøjelse af omkostningsniveauet vil lønstigningerne bevirke en tendens til øget forbrug, og man kan med rette rejse det spørgsmål — det er da også rejst — om der ikke heri vil ligge en yderligere fare for valutabalancen. Jeg er imidlertid tilbøjelig til at tro, at den megen tale om inflation i det sidste halve år har medvirket til at give et, skal jeg sige noget fortegnat billede af den økonomiske situation her i landet. Det er ubestrideligt, at det danske pris- og indkomstniveau igennem nogen tid har været i opadgående bevægelse ligesom i det øvrige Vesteuropa, og jeg er ganske enig med dem, der finder denne udvikling beklagelig, men det bør på den anden side ikke overses, at udviklingen i den indenlandske efterspørgsel her i landet har været helt forskellig fra udlandets.

Mens man overalt i Vesteuropa har kunnet iagttage en stærk opgang både i forbrug og investering, har der i Danmark som følge af den økonomiske politik været en anden

[Finansministeren.]

udvikling, som i sig selv har været stærkt medvirkende til saneringen af valutabalancen fra sidste sommer og indtil dette forår.

Det blev allerede i den økonomiske årsoversigt antydet, at denne tendens i løbet af 1956 sandsynligvis ville blive standset og afløst af en opgang, og den seneste udvikling har styrket denne antagelse. Der er imidlertid et spring herfra og til en påstand om, at stigningen i forbrug og investering skulle medføre, at en ny alvorlig valutakrise var nær forestående. Såvel pengepolitikken som bygge- og anlægspolitikken er tilrettelagt med henblik på at holde stigningen i den økonomiske aktivitet under kontrol, og i øjeblikket er det da også således, at bygge- og anlægsvirksomheden i den resterende del af 1956 ikke kan ventes at nå op over sidste års niveau. Efter min opfattelse kan man derfor ikke sige, at den indenlandske efterspørgsel er i så stærk bevægelse opad, at der herfra skulle udgå nogen stærk trusel mod valutabalancen. På den anden side er vore valutaeserver så små, at selv en mindre stigning i den økonomiske aktivitet kan volde valutabesvær, hvis samtidig vort bytteforhold forringes væsentligt.

Det er derfor åbenbart, at vi snarest muligt må søge overskuddet for indeværende finansår bragt op i hvert fald på det oprindelig budgetterede beløb på 350 mill. kr., og der må således i år tilvejebringes besparelser eller øgede indtægter eller begge dele på ikke under 100 mill. kr. Efter samråd i finansudvalget mener jeg at kunne sige, at dette er enigt med mig heri og i, at arbejdet hermed må fremmes mest muligt.

Det er på denne baggrund, der fra flere sider spørges om, hvorvidt vi har råd til at påbegynde en folkepension, som fra næste finansår vil betyde en merudgift på godt 100 mill. kr. Det er iøvrigt bemærkelsesværdigt, at dette spørgsmål også stilles fra den side, hvor man har ment, at staten fra og med næste år kunne undvære indtægter, der beløber sig til flere gange hundrede millioner kroner.

Lad mig hertil for det første svare, at ganske uafhængigt af, om vi skal have udgiftskrævende reformer eller ej, anser jeg det for usandsynligt, at vi skulle kunne

nøjes med et mindre overskud i det næste finansår end i år, og at det følgelig bliver nødvendigt enten at forlænge indtægtslove, der udløber pr. 31. marts 1957 — jeg tænker her særlig på omsætningsafgiften af manufakturvarer og en del af motorafgifterne — eller at tilvejebringe andre indtægter. For det andet, og det er mindst lige så væsentligt, må udgifterne til nye reformer finansieres på en sådan måde, at de ikke for samfundet som helhed virker forbrugsudvidende. Regeringens forslag om en begyndende folkepensionering opfylder dette sidste krav, medens der intet foreligger om, at dette også er tilfældet med de fra anden side fremsatte forslag.

Dette synspunkt må fastholdes, selvom man skulle nå frem til at søge en finansiering gennemført, hvori indgår varige besparelser. Det må da også være sådan, at summen af nye indtægter og besparelser til dækning af merudgiften må være så tilstrækkelig, at den samfundsmæssige balance ikke forrykkes. Opfyldes denne betingelse, kan besparelser udmærket træde i stedet for bidrag til folkepensionen, helt eller delvis, men der må da for det kommende finansår være tale om besparelser udover de før nævnte 100 mill. kr., som også for dette år efter al sandsynlighed vil være nødvendige for at fastholde et tilstrækkeligt overskud på statsbudgettet.

Spørgsmålet er derfor efter min mening ikke så meget, om vi har råd til at begynde en folkepension, men nok så meget, om der er vilje tilstede til at søge den gennemført på en sådan måde, at statsfinanserne ikke forringes til skade for den samfundsmæssige balance.

Alfred Jensen: Finansministeren startede sin redegørelse med at sige, at han egentlig ikke lagde op til debat, men det forekommer mig, at der i allerhøjeste grad er blevet lagt op til debat. Da jeg imidlertid har fået forståelsen af, at der ikke ved denne lejlighed skal føres nogen egentlig debat om statens finansielle situation, skal jeg holde mig til det, som synes at være reglen, at man indskrænker sig til at motivere sin stilling til afstemningen her ved tredie behandling. Der bliver jo lejlighed til senere at tage stilling til de problemer, der

[Alfred Jensen.]

er opstillet her, og så kan vi få den grundige og gennemgribende diskussion, der er nødvendig.

Det forslag, som er til behandling, må betragtes som et supplement til den finanslov, der var gældende for 1955—56. Denne lov stemte vi imod, fordi vi ikke godkender den politik, der er grundlaget for det indhold, finansloven i fjor havde. Vi stemte imod den, fordi vi ikke billiger den politik, som er fremherskende, og som gav sig udtryk i en række nedskæringsforanstaltninger, og som også udviste stigende militærudgifter, til trods for at der var en mindre stigning i tempoet året forud.

Det finansår, der sluttede den 31. marts, har jo vist, at de nedskæringer, der indeholdtes i finansloven, kom til at virke skadeligt for befolkningen. Der blev ikke sat så meget boligbyggeri i gang som tidligere, arbejdsløsheden steg i en lang række fag, først og fremmest i byggefagene og ved anlægsarbejderne, og det var klart, at virkningerne heraf var temmelig følelige for den arbejdende befolkning. Derfor stillede vi allerede ved denne folketings-samlings begyndelse en række forslag for at mildne virkningerne af den politik, som var nedlagt i finansloven.

Vi stillede forslag om, at boligstøtloven skulle ændres, så der kom mere boligbyggeri i gang, så beskæftigelsen blev forøget. Vi talte også for andre beskæftigelsesforanstaltninger. Men det blev afvist. Da prisstigningerne sidste efterår var meget følelige, foreslog vi, at der skulle træffes foranstaltninger mod prisstigningerne, så prisniveauet kunne blive mere stabilt og arbejdernes lønninger derfor fortsat kunne bevare den reelle købekraft, de havde. Også dette blev afvist. Vi stillede endvidere forslag om, at man skulle foretage en reduktion af de militære udgifter, og at denne reduktion skulle indledes med en nedskæring af tjenestetiden til 12 måneder.

Alt dette blev afvist, og vi står derfor i den situation, at vi ikke har godkendt den politik, der her har været ført, at vi har vendt os mod forskellige foranstaltninger og stillet forslag om en ændring af virkningerne af den finanslov, der blev gennemført ved samlingens slutning 1954—55. Vi kan derfor ikke tage noget medansvar,

hverken for selve finansloven eller for de overskridelser, som findes i tillægsbevillingslovforslaget, og derfor må vi stemme imod, når vi nu om et øjeblik skal tage stilling til lovforslaget.

Oluf Pedersen: Ved tredje behandling af tillægsbevillingslovforslaget vil jeg gerne gøre nogle få bemærkninger med hensyn til den økonomiske situation i øjeblikket.

For retsforbundet er det meget interessant at høre, at finansministeren nu er ude efter besparelser. Det har vi jo været længe, og jeg erkender, at når der skal gennemføres besparelser, som betyder noget, og når de skal gennemføres på en sådan måde, at de bliver rimelige, må det være regeringens opgave. Vi andre kan kun pege på disse ting, men selve gennemførelsen må altid blive en regeringsopgave.

Nu taler den højtærede finansminister om en besparelse på 100 mill. kr., men vi vil henstille, at man går endnu længere. Jeg kunne tænke mig det tidobbelte beløb, ikke for at øse disse penge ud igen, heller ikke for at lægge dem til side, men for at gennemføre den skattenedsættelse, som jeg tror vil være til stor gavn for vort erhvervsliv. Her er vejen til at billigøre produktionen, at gøre det billigt at leve og sikre en højere real løn for befolkningen. Jeg kan på forhånd sige, at alle disse besparelser ville møde velvilje fra vor side, på hvilket område besparelserne så end kom, når man dog ser bort fra dem, der går ud over den fattigste del af befolkningen.

Om den foreliggende situation med de lønstigninger, der følger af mægtingsforslagets ophøjelse til lov, vil jeg give udtryk for, at det må anses for at være en fejltagelse, når man i visse dele af befolkningen og også fra politisk side fremhæver, at når en stigende produktivitet indenfor erhvervslivet efterfølges af stigninger i arbejdernes indkomster, skabes der valutavanskeligheder. Jeg vil meget advare imod denne tanke, den er ikke rigtig. Det er produktiviteten, der skaber en naturlig lønstigning, og det medfører ingen vanskeligheder. Noget andet er, at jeg har været betænkelig for tjenestemændenes vedkommende — det var her i tinget kun mig, der var betænkelig ved den lønstigning, man gav tjenestemændene — for jeg er bange

[Oluf Pedersen.]

for, at hvis den ikke efterfølges af en tilsvarende skattestigning eller i hvert fald af tilsvarende besparelser, vil den skabe valutavanskeligheder; det mener jeg de erfaringer, vi gjorde for to år siden, bekræfter. Hvis dette beløb, som tjenestemændene skal have, skal dækkes ind, skal der et beløb på 250—300 mill. kr. til i nye skatter, men man kan klare det med 150 mill. kr., hvis man kan gennemføre dækningen ved besparelser; derfor vil jeg støtte den højtærede minister i hans forsøg på at få beløbet indvundet ved besparelser.

Man kan diskutere, om man skal gennemføre folkepensionen eller ikke. Hvis man dækker den udgift, folkepensionen giver, ved præmier af tilsvarende beløb, skaber det naturligvis ingen valutavanskeligheder. Noget helt andet er, om det er rigtigt at gøre det. Jeg mener, det er meget forkert, hvis man gennemfører en ordning, der giver den mest velstillede del af befolkningen understøttelse fra staten. Hvad vi kan ofre på det område, bør vi give til de ringest stillede og ikke til de velhavende.

I forbindelse med det spørgsmål om valutaen, som naturligt rejses i dag, og som den højtærede minister også var inde på, jeg gerne pege på den risiko, der ganske givet er, hvis en jordværdistigning fra 1950 til 1956, som antagelig drejer sig om et beløb på mellem 2 og 4 milliarder kr., kommer ud til befolkningen som falsk købekraft. Hvis det sker, bliver man nødt til at inddrage tilsvarende købekraft hos den arbejdende befolkning. Jeg vil gerne have, at regeringen og det høje ting gør sig dette klart. Der foreligger et forslag fra regeringen, som endnu ikke er kommet til afstemning eller til afgørelse her i tinget, om at inddrage al jordværdistigning efter 1956. Dette forslag bør naturligvis gennemføres, og det bør gennemføres, inden det høje ting tager på sommerferie — jeg ser bort fra denne lille pinseferie; der skal jo også arbejdes i udvalgene i denne periode — men jeg vil henstille, at man gennemfører regeringens forslag og gør det konsekvent. Det vil sige, at man ikke alene nøjes med værdistigningen efter 1956, men også tager den stigning, som bliver konstateret nu ved den nye vurdering i 1956, altså stig-

ningen siden 1950. Man kan i hvert tilfælde ikke forsvare, at disse værdier flyttes ud af erhvervet. Lad være, at man ikke påligner de nuværende ejere en afgift, men det kan og bør ikke være således, at disse ejere kan sælge således, at grundværdistigningen går over til den upersonlige kapitalmagt. Der foreligger i det udvalg, der behandler det her nævnte lovforslag, et forslag om at ordne det således, at man ved salg inddrager denne stigning, men så længe de nuværende ejere har ejendommen, hviler den. Således må det være, hvis man vil handle forsvarligt overfor dansk økonomi; og hvis man vil modvirke, at der opstår valutavanskeligheder, bør man gennemføre dette forslag inden folketingssamlingens afslutning.

Jeg vil i samme forbindelse sige, at det står for mig som rimeligt, når man nu til efteråret gennemfører en ny vurdering, at skødehaverne får at vide, hvilken afgift der skal svares efter den nye vurdering; det vil sige, at man kommer til fra alle sider at tage stilling til regeringens forslag, inden samlingen slutter. Jeg håber, resultatet bliver, at vi her til sikring af dansk økonomi som det bedste middel, man har mod ødelæggelse af dansk pengevæsen, inddrager denne falske købekraft ved at gennemføre regeringens forslag med de ændringer, der er stillet forslag om i udvalget.

Aksel Larsen: Det er ingenlunde givet, at der sker væsentlige begivenheder i den resterende del af folketingsåret, men på den anden side er folketingets arbejde i indeværende år i hvert fald heller ikke afsluttet, og derfor er der rimelighed i den aftale, der er truffet om, at den egentlige politiske debat udskydes til senere.

Jeg kan imidlertid ikke lade være med at tage ordet ved denne lejlighed for at beskæftige mig med folketingets arbejdsmetoder. Jeg synes, at det, vi oplevede i formiddags og tildels i eftermiddag, giver en ekstra god anledning til det. Når et udvalg har udført sit arbejde gennem lange tider og har afgivet både betænkning før anden behandling og tillægsbetænkning før tredje behandling, burde det være sådan, at så var udvalgets arbejde forbi, og så

[Aksel Larsen.]

kunne man ikke komme og forlange sagen til fornyet udvalgsbehandling. (*Oluf Pedersen*: Men sådan er forretningsordenen!).

Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen oplyser om, at sådan er forretningsordenen. Det ved jeg udmærket vel. Jeg kender forretningsordenen mindst lige så godt som det ærede medlem hr. Oluf Pedersen. Jeg ved ikke, om vi skal diskutere det, men hvis det drejer sig om forretningsordenen, vil jeg tillade mig at udtale den mening — og det gør ikke noget, om nogen overvejer det — at når der i folketinget stilles forslag om, at en sags behandling afbrydes, og sagen vises tilbage til udvalget, så burde det være muligt for dem, der er modstandere af et sådant forslag, at give deres mening tilkende og argumentere imod forslaget. Det er der ikke efter den forretningsorden, vi har. Jeg har i hvert fald lov til at ønske forretningsordenen ændret på dette punkt.

Men det var nu ikke det, jeg ville sige. Det, jeg vil ind på, er, at et udvalg, som har udført et langsommeligt og formentlig udmærket arbejde, efter at det har afsluttet sit arbejde, får en henvendelse fra nogle mennesker udenfor folketinget, i dette tilfælde nogle læger, hvilket får en del af udvalget til at sige: der er noget, vi ikke ved, og nu må vi behandle dette. Det er menneskeligt, men det afslører en svaghed i den måde, der arbejdes på her i tinget og i udvalgene. Et udvalgs principielle arbejds metode er den, at der stilles spørgsmål til ministeren, som ministeren enten alene eller ved sine embedsmænds hjælp besvarer. Det er en meget dårlig metode at undersøge en sag på, for betingelsen for, at man kan stille de rigtige spørgsmål, der kan fremskaffe de rigtige oplysninger, er, at man ved, hvad man skal spørge om, og at man altså kender sagen i forvejen. Det ville være mere rigtigt, om udvalgene arbejdede på den måde, at de ved hjælp af ministeriet og på anden måde skaffede sig den pågældende sag så alsidigt belyst som vel muligt, så de var i stand til at tage alt med i betragtning.

Jeg ved ikke, om det pågældende udvalg ikke har været i stand til at tage i betragtning de synspunkter, disse læger fremkom med, men det kan altså se ud til, at det

ikke var det. Jeg ved på den anden side, at disse læger havde haft mulighed for at komme med deres henvendelse noget før, for det var jo ikke en sag, der først kom frem til debat den 4. maj i år. Jeg vil have lov til at minde om, ikke fordi jeg dermed vil anfægte de pågældende lægers saglige ret til at have deres mening, at vi engang var i den situation, at tingets flertal besluttede, at der skulle bygges et nordjysk sidsygehospital i Brønderslev. Derefter kom — jeg tror samtlige Danmarks læger til folketinget og erklærede med navns underskrift, at det var det dårligst mulige sted at placere dette sidsygehospital, og henstillede indtrængende til folketinget at ændre beslutningen. Hvad gjorde så folketingets flertal, indbefattet de fleste af dem, der var med til at forsøge at lave revolution i formiddags? De sagde: Hvad rager samtlige lægers mening os? Dem skal der ikke tages hensyn til. Nu kommer der et begrænset antal læger, og så siger man, at dem må man endelig sætte over folketinget, deres mening har større betydning.

Jeg har ikke kunnet undlade at fremkomme med disse synspunkter; jeg synes, de er på deres plads. Jeg vil samtidig sige til de ærede medlemmer, der har samme mening som det ærede medlem hr. Aksel Møller, at hvis der i store kredse af befolkningen er ønske om, at en sag bliver yderligere overvejet, bør folketinget tage sig tid til yderligere at overveje den, at et sådant synspunkt skulle det ærede medlem hr. Aksel Møller og hans meningsfæller have anlagt, da det høje tings flertal vedtog statsindgrebet i arbejdskonflikten. Jeg tror nok, jeg tør sige, at en væsentlig del af Danmarks befolkning mente, at det burde man tage sig tid til at overveje; men da skulle det gennemføres ritsch, ratsch, vilde dyr.

(Kort bemærkning).

Oluf Pedersen: Det skulle nødigt være sådan, at når medlemmer af det høje ting, fordi de er i tvivl om deres stilling og beder om at få en sag udsat, høster regeringen eller andre utak, fordi et sådant ønske efterkommes. Jeg har før været i den situation, at jeg har bedt om det, og jeg har i hvert fald været meget utilfreds med, at jeg i

[Oluf Pedersen.]

disse tilfælde ikke har fået mit ønske opfyldt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 115 stemmer mod 8; 6 medlemmer tillkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer og lov om afgift af benzin.

Fra faglige og andre sammenslutninger er modtaget en række henvendelser om overenskomstforhold, sociale og økonomiske spørgsmål. Henvendelserne vil blive fremlagt til eftersyn for medlemmerne i læseværelset.

Udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om kreditforeninger har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer og lov om afgift af benzin.*

Dette forslag fremsættes, fordi det ikke har vist sig muligt i indeværende folketings-samling at færdigbehandle det komplekse vedrørende motor- og benzinafgifterne, som jeg fremsatte forslag om overfor det høje ting i februar måned.

Imidlertid er der nogle spørgsmål vedrørende omsætningsafgiften af motorkøretøjer, hvis løsning trænger sig på, og som man indenfor det af folketinget nedsatte udvalg har anset det for ønskeligt at søge løst allerede på indeværende tidspunkt.

Det drejer sig om campingvogne, visse køretøjer til erhvervsmæssig personbefor-

dring samt om motorkøretøjer til invalider, og der er i det nu fremsatte lovforslag optaget bestemmelser om de nævnte køretøjer svarende til de bestemmelser, der findes herom i det tidligere fremsatte lovforslag.

Endvidere er der optaget et par bestemmelser vedrørende benzinafgifterne, nemlig om kreditorningen og om godtgørelse til motorbådsklubber.

Idet jeg henviser til forslagets bemærkninger, skal jeg tillade mig at anbefale forslaget til en hurtig og velvillig behandling i tinget.

Formanden: Folketingets næste møde afholdes onsdag den 6. juni kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov for Færøerne om sygehuse.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om omsætningsafgift af motorkøretøjer og lov om afgift af benzin.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den pågældende mødeuge.

Mødet hævet kl. 14⁴⁸.

---

108. møde.

Onsdag den 6. juni kl. 14.

Formanden: Fra statsministeriet er modtaget følgende skrivelse:

„Statsministeriet.

København, den 23. maj 1956.

Under 23. maj 1956 har det behaget Hans Majestæt Kongen at afskedige i nåde efter ansøgning forsvarsminister Hans Ras-